ГРАД ТРЕБИЊЕ
CITY OF TREBINJE

2023 | БУЏЕТ ЗА ГРАЂАНЕ

Градоначелник Мирко Ћурић

Поштовани суграђани, Град Требиње је трећу годину заредом израдио брошуру „Буџет за грађане“, која ће вам на једноставан и сликовит начин пружити увид у активности и пројекте Градске управе у 2023. години.

УВОДНА РИЈЕЧ

Буџет Града Требиња, као и сваког другог града и општине у Републици Српској, приказан је у форми која је прописана Законом о буџетском систему Републике Српске, те као такав може бити неразумљив грађанима који нису економске струке, а неријетко и довести до погрешних тумачења његовог садржаја.

Циљ нам је да вам пружимо основна знања о томе од чега се буџет састоји, зашто је важан и на који начин су подаци у њему презентовани и шта они значе, како би сваки грађанин могао схватити буџет као наш заједнички документ.

С обзиром на исказано велико интересовање грађана за водич кроз буџет и овакав начин приказивања градског буџета, пред Вама је брошура која Вас води кроз Буџет Града Требиња за 2023. годину.

Позивамо Вас да се и у наредном периоду укључите и учествујете у формирању и изради најважнијег градског документа у једној години.

ШТА ЈЕ БУЏЕТ?

Буџет је најважнији документ локалне управе за једну буџетску годину. Он представља сумарни преглед планираних прихода и примитака као и расхода и издатака у периоду 1.1. - 31.12. текуће године. Другим ријечима, буџет приказује план активности локалне управе за период једне календарске године. Буџет Града Требиња има пуно додирних тачака са дневним активностима грађана.

У њему су садржани социјални и инфраструктурни пројекти који треба да се реализују и на тај начин наш град учине бољим мјестом за живот. Дјеца похађају вртиће или школе, а у граду се одржавају бројне културне, спортске и туристичке манифестације. Град финансира изградњу и одржавање градских и сеоских путева, граде се водоводи и канализација, јавна расвјета, капитални објекти. У буџету Града обезбијеђена су средства за социјалне категорије становништва, борачку популацију, исплаћују се стипендије студентима. Кроз све побројане и многе друге активности финансирају се обавезе Града Требиња, те подстиче привредни развој.

ГДЈЕ СЕ БУЏЕТ МОЖЕ ПРОНАЋИ:

- „Службени гласник Града Требиња 11/2022”,
- Интернет страница Града Требиња (www.trebinje.rs.ba) и
- Одјељење за финансије, Град Требиње, Вука Караџића 2.

ГРАДСКИ ТРЕЗОР

Примјена трезорског начина пословања почела је 1.1.2013. године и може се рећи да се ради о пројекту који је унаприједио квалитет рада са становишта финансијских стандарда на нивоу једне локалне управе. Захваљујући овом начину пословања постижу се сљедећи циљеви:

- транспарентност јавних рачуна;
- унапређење управљања јавним расходима (PEM- publice expend managment) и
- јачање контроле јавне потрошње на локалном нивоу.

Примјена трезорског начина пословања за Град Требиње значи примјену свјетских стандарда у управљању јавним средствима и то на потпуно јаван и транспарентан начин.

КОРИСНИЦИ БУЏЕТА ГРАДА ТРЕБИЊЕ ЗА 2023. ГОДИНУ:

- установе и организације чији је оснивач Град;
- организације и институције, као и други корисници који се у цјелини или дјелимично финансирају из буџета Града Требиња, у складу са законима којима се уређује буџетски систем Републике Српске и систем трезорског пословања и
- јавне установе, основане у складу са законом којим се уређује систем јавних служби, које се у цјелини или дјелимично финансирају из буџета Града:
- **корисници буџета:**

  - Градска управа Града Требиња,

  - буџетски корисници који су потпуно у саставу главне књиге трезора Града: Центар за социјални рад, Дјечији вртић "Наша радост", Центар за информисање и образовање, Дом младих, Културни центар, Туристичка организација, Развојна агенција ТРЕДЕА и Требињеспорт.

  - буџетски корисници који су дјелимично у трезору Града (финансирање материјалних расхода и дијелом изградње, реконструкције и опремања објеката), а дјелимично у трезору Републике: Гимназија "Јован Дучић", Центар средњих школа, Техничка школа Требиње и Средња музичка школа Требиње, Музеј Херцеговине, Народна библиотека, Аграрни фонд, Радник, Паркинг сервис, Базени).

СТРУКТУРА ГРАДСКОГ БУЏЕТА

1. ОПШТИ ДИО БУЏЕТА
Приказује главне економске категорије буџета, а обухвата однос рачуна прихода и расхода и рачуна финансирања.

2. БУЏЕТСКИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ
Приказују, по врстама: - јавне приходе (пореске и непореске), текуће и капиталне грантове, трансфере од других или истих нивоа власти, примитке за нефинансијску имовину (примици од продаје земљишта и објеката у власништву Града).

3. БУЏЕТСКИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ
Приказују збирно, расходе и издатке по економским категоријама или врсти трошка, за све кориснике/потрошачке јединице.

4. РАЧУН ФИНАНСИРАЊА
Приказ нето примитака од финансијске имовине, нето задуживања, осталих нето примитака и расподјелу суфицита из ранијег периода.

5. БУЏЕТСКИ ИЗДАЦИ ПО КОРИСНИЦИМА/ПОТРОШАЧКИМ ЈЕДИНИЦАМА
Приказује организациону класификацију расхода или издатака, или мјесто настанка и одговорност за одређени расход или издатак.

6. ФУНКЦИОНАЛНО КЛАСИФИКОВАНИ БУЏЕТСКИ РАСХОДИ И НЕТО ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ
Приказује намјену трошења буџетских средстава.

ПРОЦЕС ДОНОШЕЊА БУЏЕТА ГРАДА

Закон о буџетском систему РС („Службени гласник Републике Српске“, бр. 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16)

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА РС Документ оквирног буџета, Мишљење на Нацрт буџета и Сагласност на Приједлог буџета.

Одјељење за финансије израђује Упутство за припрему буџета Града одјељења и одсјека Градске управе и буџетских корисника.

Одјељења и одсјеци Градске управе и буџетски корисници достављају захтјеве за наредну годину.

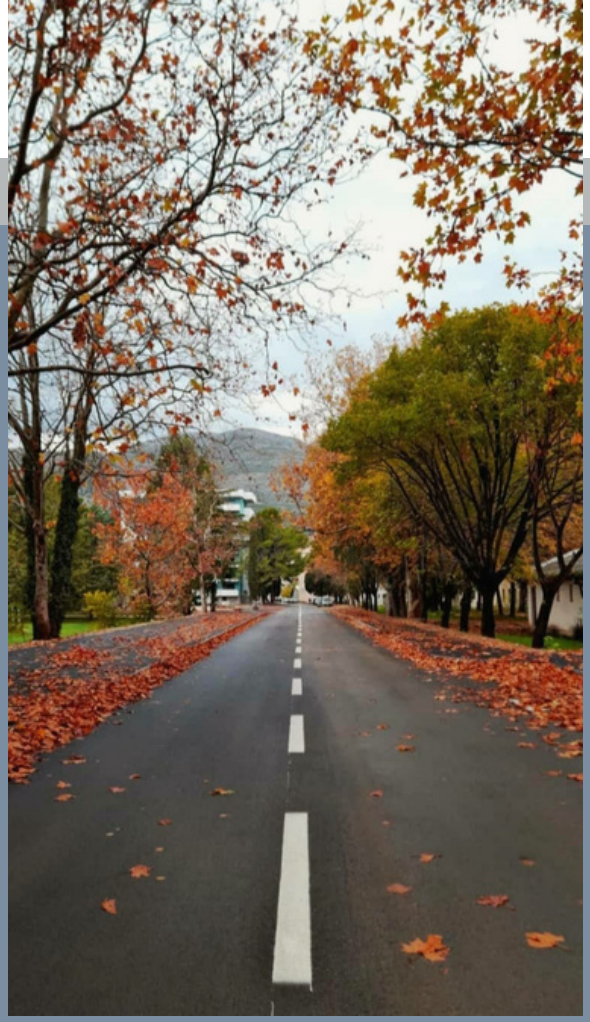

БУЏЕТ ГРАДА ТРЕБИЊА ЗА 2023. ГОДИНУ

УСВОЈЕНИ БУЏЕТ ГРАДА ТРЕБИЊА ЗА 2023. ГОДИНУ – БУЏЕТСКА СРЕДСТВА

40.070.500 КМ

У Буџету Града за 2023. г. истиче се сљедеће:
- планирани буџетски приходи и примици за нефинансијску имовину укупно износе 37.246.030 КМ и већи су од буџета за 2022. годину за 16,37 одсто.
- капитална улагања планирана у висини од 8,92 милиона КМ.

Градоначелник утврђује Нацрт буџета и доставља га Скупштини Града. Скупштина Града се изјашњава о документу и исти упућује у јавну расправу.

Јавне расправе на Нацрт буџета - учешће грађана у изради документа организовано је на интернет страници Града преко савјета мјесних заједница и одржаних јавних расправа,
- након јавне расправе. аналаза примједби и процеса усаглашавања утврђен је Приједлог који је упућен Скупштини на усвајање

Амандмани се упућују Скупштини приликом расправе о Приједлогу буџета. Буџет за 2023. је усвојен у децембру 2022. године.

ШТА ЧИНИ ПРИХОДЕ БУЏЕТА У 2023. ГОДИНИ?

УКУПНО ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ ЗА 2023. ГОДИНУ

32,8 МИЛИОНА КМ

ЗНАЧАЈНИ ПРИХОДИ БУЏЕТА ГРАДА СУ:

- Индиректни порези - ПДВ
  12,4 милиона КМ
- Порез на имовину
  1,3 милиона КМ
- Накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга
  12,9 милиона КМ

Редовним плаћањем својих обавеза и узимањем фискалних рачуна грађани и правна лица обезбјеђују средства у буџету за финансирање пројеката од интереса за град и живот свих грађана.

НАПЛАТА ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ И ПДВ-А ОМОГУЋАВА ДАЉИ РАЗВОЈ ГРАДА

- Порез на имовину и ПДВ су веомад значајни приходи у Буџету Града,
- Пријављивањем некретнина у Вашем власништву у Фискални регистар непокретности, уредним плаћањем пореза и узимањем фискалних рачуна грађани и правна лица извршавају законску обавезу и обезбјеђују финансирање пројеката од значаја за град,
- У 2023. спровешће се контрола на терену и размјена података са другим институцијама, како би се открилe непријављене некретнине

За нова игралишта.

За подршку младима.

За нове путеве.

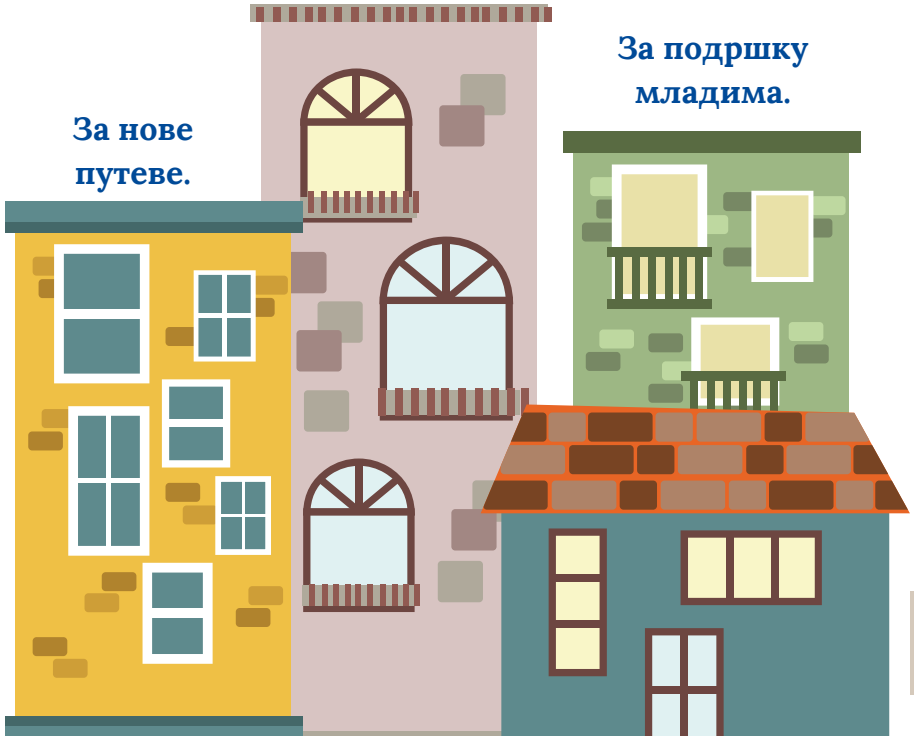

ВРСТА ПРИХОДА/ПРИМИТКА	2023.	КМ	%
1.Порески приходи		15.319.000	41,13
Порези на лична примања и прих. од самосталних дјелатности		1.550.000	4,16
Порез на имовину		1.265.000	3,24
Порези на промет робе и услуга		4.000	0,01
Индиректни порези		12.400.000	33,29
Остали порески приходи		100.000	0,27
2.Непорески приходи		17.475.530	46,92
Приходи од закупа и ренте		4.362.300	11,71
Приходи од закупа објеката и земљишта		354.300	0,95
Приходи од земљишне ренте		4.000.000	10,74
Приходи од закупнине земљишта у својини Републике		8.000	0,02
Накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга		12.951.660	34,77
Комуналне накнаде и таксе		1.560.000	4,19
Накнаде по разним основама		10.311.055	27,68
- за уређење градског земљишта		5.734.055	15,39
- за путеве		50.000	0,13
- за обављање послова од општег интереса у приватним шумама		2.000	0,01
- за воде		500.000	1,34
- за коришћење комуналних добара		1.000.000	2,68
- противпожарна заштита		160.000	0,43
- концесионе накнаде		100.000	0,27
- концесионе накнаде за коришћење електро-енергетских објеката		2.755.000	7,39

ВРСТА ПРИХОДА/ПРИМИТКА	2023.	КМ	%
Приходи од пружања јавних услуга Градске управе и буџетских корисника		957.605	2,57
Новчане казне		1 0.000	0,03
Остали непорески приходи		151.570	0,41
3.Грантови		204.700	0
4.Трансфери између или унутар јединица власти		1.063.800	2,85
5.Примици за нефинансијску имовину		3.183.000	8,54

УКУПНИ БУЏЕТСКИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ ЗА НЕФ. ИМОВИНУ 37.246.030

6.Примицим од узетих зајмова	1.400.000
7.Остали примици	1.424.470

УКУПНИ БУЏЕТСКИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ

1+2+3+4+5+6+7 = 40.070.500 КМ

Приходи по основу грантова - донаторска средства из државних и међународних пројеката као и расходи који се финансирају тим средтвима, у складу са законским прописима, не планирају се у Буџету који усваја Скупштина (буџет у ужем смислу-фонд 01). Грантовска средства која се остваре из пројеката исказују се у извјештају о извршењу буџета (фонд 03-фонд грантова и фонд 05-фонд за посебне пројекте).

БУЏЕТСКА ПОТРОШЊА У 2023. ГОДИНИ

- Градски буџет садржи расходе и издатке Градске управе и свих корисника буџета
- Укупни расходи и издаци Градске управе планирани су 28.852.100 КМ (опер. јединица 1), док су за буџетске кориснике у висини од 11.198.400 КМ (опер. јединица 2)
- Буџетом Града није планирано кредитно задужење, а на располагању су средства од претходног кредита у износу од 1.400.000 КМ
- Пројектовани буџетски издаци и расходи омогућиће да Град у 2023. изврши све своје обавезе.

БУЏЕТСКИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ПО КОРИСНИЦИМА 2023. Организациона класификација - Оперативна јединица 1, Градска управа	КМ	%
Стручна служба градоначелника	845.000	2,93
Стручна служба Скупштине	252.600	0,87
Одјељење за општу управу	2.823.420	9,78
Одјељење за културу	1.250.000	4,33
Одјељење за омладину и спорт	885.500	3,07
Одјељење туризам, заштиту животне средине и предузетништво	624.000	2,16
Одјељење за породицу и развој села	1.655.200	5,74
Одјељење за просторно уређење	336.000	1,16
Одјељење за комунално-инспекцијске послове	2.645.280	9,17
Одјељење за борачку и социјалну заштиту	1.264.500	4,38
Одјељење за финансије	6.468.500	22,42
Одјељење за капиталне инвестиције	7.422.500	25,73
Територијална ватрогасно-спасилачка јединица	116.600	0,40
Остала буџетска потрошња	2.263.000	7,84
УКУПНО:	**28.852.100**	

БУЏЕТСКИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ПО КОРИСНИЦИМА 2023. Организациона класификација - Оперативна јединица 2, буџетски корисници	КМ	%
Центар за социјални рад	3.391.670	30,29
Вртић Наша радост	2.493.155	22,26
Гимназија Јован Дучић	77.500	0,69
Техничка школа	107.000	0,96
Центар средњих школа	111.000	0,99
Средња музичка школа	12.000	0,11
Народна библиотека	98.490	0,88
Музеј Херцеговине	175.465	1,67
Центар за информисање и образовање	1.048.520	9,36
Требињеспорт	627.000	5,60
Туристичка организација	834.000	7,45
Дом младих	769.400	6,87
Развојна агенција ТРЕДЕА	693.700	6,19
Културни центар	759.500	6,77

УКУПНО: 11.198.400 КМ

УКУПНО Опер. јединица 1 + УКУПНО Опер. једница 2 + Резерва (20.000 КМ): 40.070.500 КМ

БУЏЕТСКА ПОТРОШЊА У БУЏЕТУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Текући расходи и трансфери 28.628.985 КМ
Резерва 20.000 КМ

Издаци за неф. имовину - к. инвестиције 8.919.045 КМ

40.070.500 КМ

Отплата кредита 1.799.000 КМ

Издаци за ПДВ и остали издаци 703.470 КМ

Информације о економској категорији расхода и издатака

ВРСТА РАСХОДА/ИЗДАТАКА	2023.	КМ	%
Текући расходи		28.613.985	76,20
Расходи за лична примања запослених		12.141.275	31,49
Расходи по основу коришћења роба и услуга		5.607.490	14,93
Расходи финансирања и други фин. трошкови		464.000	1,24
Субвенције		812.000	2,16
Грантови		5.983.220	15,93
Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета		3.576.000	9,52
Републике, општина, градова			
Расходи по судским рјешењима		30.000	0,08
Трансфери између и унутар јединица власти		15.000	0,04
Буџетска резерва		20.000	0,05
Издаци за нефинансијску имовину		8.919.045	23,76
Издаци за произведену сталну имовину		8.773.545	23,36
Издаци непроизведену сталну имовину		100.000	0,27
Издаци за залихе материјала, робе, ситног инвентара, амбалаже и сл		45.500	0,12
Издаци за отплату дуга - за отплату главнице		1.799.000	4,79
Остали издаци - ПДВ и остали		703.470	1,87

1.УКУПНИ БУЏЕТСКИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ	37.548.030 КМ
2.РЕЗЕРВА	20.000 КМ
УКУПНО (1+2)	37.568.030 КМ

ТЕКУЋИ РАСХОДИ У 2023. ГОДИНИ ИЗНОСЕ 28,61 МИЛИОНА КМ

РАСХОДИ ЗА ЛИЧНА ПРИМАЊА

12,14 мил. КМ

РАСХОДИ ЗА РОБЕ И УСЛУГЕ

5,61 мил. КМ

Одржавање јавних површина

1,40 мил. КМ

Трошкови енергије и режија

906.050 КМ

ДОЗНАКЕ ПОЈЕДИНЦИМА

3,58 мил. КМ

Центар за социјални рад

2,45 мил. КМ

Стипендије и помоћи ученицима

509.000 КМ

Борачке категорије

260.000 КМ

Пронаталитетна политика

170.000 КМ

ГРАНТОВИ

5,98 мил. КМ

Ватрогасна друштва	514.520 КМ
ЈУ Екологија и безбједност	657.000 КМ
Здравствене установе	275.000 КМ
Аграрни фонд	1.448.200 КМ
Борачке категорије	95.000 КМ
Културне манифестације	500.000 КМ
Спорт	790.000 КМ
Грант за вјерске објекте	100.000 КМ
Грант за рурална подручја	100.000 КМ

СУБВЕНЦИЈЕ

- Отварање нових радних мјеста 267.000 КМ
- Запошљавање борачких категорија 150.000 КМ
- За социјалне категорије по одлуци Града 150.000 КМ
- Јавни превоз 220.000 КМ

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?

Извјештај о извршењу буџета доставља се одборницима Скупштине Града полугодишње и на крају године.

Квартални, полугодишњи и годишњи извјештаји достављају се Министарству финансија РС.

Квартални извјештаји о извршењу буџета припремају се за градоначелника.

Консолидовани извјештаји о извршењу буџета доступни су на интернет страници Града: www.trebinje.rs.ba

Детаљни извјештаји који садрже наративни дио и податке о финансијским показатељима сачињавају се за све програме и планове које надлежна одјељења подносе Скупштини Града на усвајање.

(Програм финансирања комуналне потрошње, План утрошка концесионе накнаде за коришћење електроенергетских објеката, План утрошка противпожарне накнаде, План утрошка водних накнада, Програм уређења градског грађевинског земљишта, Програм развоја спорта)

Буџетски корисници су такође у обавези да сачине годишње извјештаје о пословању.

*За детаљан преглед погледати Буџет Града за 2023. годину на веб страници Града: www.trebinje.rs.ba/budzet-grada

НАЈЗНАЧАЈНИЈА КАПИТАЛНА УЛАГАЊА

Водовод Иваница - фаза 1	800.000 КМ
Путна инфраструктура	650.000 КМ
Спортска инфраструктура	1.400.000 КМ
Нова болница *инфраструктура	2.200.000 КМ
Поплочавање улица Старог града Изградња вртића у насељу Тини Реконструкција ЛЕД расвјете	200.000 КМ 100.000 КМ 200.000 КМ
Пословна и слободна зона	250.000 КМ
Аеродром *учешће Града у пројекту	500.000 КМ

О брошури

Буџет за грађане је брошура коју је за основне информативне потребе својих грађана израдила Стручна служба градоначелника.

Брошура је у власништву Града Требиња.

2023.